

2019 – A 6. szám tartalomjegyzéke:

Címlap: Isten éltesse Soltészné Lédeczi Judit karnagyot! – Hátlap: Éneklő ifjúság!

Köszöntő Soltészné Lédeczi Judit születésnapja alkalmából (Hraschek Katalin)	3-4. oldal
Búcsúzunk Daróci Bárdos Tamás zeneszerzőtől (Kollár Éva)	4. oldal
Daróci Bárdos Tamás búcsúztatása (Mészáros Lászlóné)	5-6. oldal
Tamás emlékére (Czigány György).....	6. oldal
Életet az énekbe! (Kovács Mária)	7. oldal
Lajtha László megemlékezés (Márkusné Natter-Nád Klára)	7-8. oldal
Így ünnepelte Tokaj Város Vegyeskara 30. születésnapját (Dr. Jánosné Petruska Magdolna)	9-10. oldal
120 éves az Albertirsai dalkör (Szalay Zita)	10-11. oldal
Felvidéki kórusmozaik (Dr. Józsa Mónika).....	11-14. oldal
A Sapszon Ferenc Kórus Katalóniában (Vargóczy Judit).....	14-15. oldal
A veresegyházi Cantemus kórus erdélyben (Szlovák Andrea).....	15-16. oldal
Harminc éves a Tordaszentlászlói Szent László-napi Kórustalálkozó (Boldizsár Zeyk Imre)	16-18. oldal
Ünnepi hálaadó hangversenyt tartott a Gárdonyi Kórus (Naszladi Judit).....	18-19. oldal
Egy kis technika 142. (Dr. Bruckner Adrienne)	19. oldal

FELHÍVÁS

„A MAGYAR KÓRUSOK NAPJA – 2019.”

A KÓTA meghirdeti a Magyar Kórusok Napját! Csatlakozz te is kórusoddal!

ÜNNEPELJÜNK EGYÜTT!

Szervezz énekaroddal december 13. és 16. között kórushangversenyt Kodály Zoltán születésének tiszteletére (december 16.), akár egyedül, akár másokkal együtt!

A hangversenyen minimálisan egy Kodály-mű hangozzék el, de ez a kórusműveken kívül lehet hangszeres mű vagy zongorakíséretes népdalfeldolgozás is.

Amennyiben lehetőségetek van rá, énekeljétek a közönséggel együtt is közösen egy népdalt, vagy akár karácsonyi éneket.

„Legyen a zene mindenkié!”

Regisztrálj a magyarkorusoknapja@gmail.com e-mail címen az eseményre, feltüntetve a tervezett programot!

Ezután kapsz egy visszaigazoló e-mailt arról, hogy a KÓTA elfogadta-e a jelentkezésed.

Hirdesd koncertedet úgy, hogy ez a hangverseny a **KÓTA – Magyar Kórusok Napja (MKN) 2019 rendezvénysorozat** része!

Tüntesd fel az esemény logóját plakátodon, melyet a visszaigazolásakor kapsz!

Készítsetek felvételt a koncerten, és az általatok legjobbnak ítélt mű felvételét küldjétek el a KÓTA számára!

(Kizárólag 1 művet áll módunkban fogadni kórusonként.)

A jelentkező kórusok listáját a KÓTA közléstermi honlapján és facebook oldalán.

A sikeresen lebonyolított koncert után a KÓTA oklevelet küld a résztvevő kórusoknak, amellyel igazolja, hogy az eseményen részt vettek. A beküldött, jó minőségű hangfelvételeket a KÓTA a koncert utáni időszakban internetes oldalain közzéteszi.

A programot is tartalmazó regisztráció beérkezésének **határideje 2019. november 25.**

magyarkorusoknapja@gmail.com

ZeneSzó

A Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége – KÓTA - lapja XXVIII. évfolyam.

A szerkesztőbizottság elnöke: Márkusné Natter-Nád Klára

Tagjai: Kéry Mihály, Kocsis Klára, Ruthner Judith, Vajna Katalin Főszerkesztő: Vadász Ágnes

A szerkesztőség címe: 1011. Budapest, Szilágyi Dezső tér 6. I. em. 4. Tel.: 225 3713, E-mail: kota@kota.hu Postacím: 1537 Budapest, Pf. 406

Kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. A szerkesztőség fenntartja az írások szellemét és tartalmát nem érintő rövidítések jogát.

A szerkesztőség írásbeli engedélye nélkül a lapban közölték nem használhatók fel.

Kiadja: A Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége - KÓTA. Felelős kiadó: Vadász Ágnes főtítkár

A lap a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával jelenik meg.

Előállítja: **Gál Béla** 2112 Veresegyház, Ráday u. 132-134. E-mail: aslreklam@gmail.com Tel.: (+36-30) 250-2416 HU ISSN 1215-0436

Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága 1008. Budapest, Orczy tér 1. Előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknel.

E-mail: hirlapelofizetes@posta.hu Faxon: (06-1) 303-3440 További információ: (06-80) 444-444

Egy példány ára 300,- Ft Előfizetési díj egy évre 3000,- Ft (10 szám)

KÖSZÖNTŐ SOLTÉSZNÉ LÉDECZI JUDIT SZÜLETÉSNAJJA ALKALMÁBÓL

Soltészné Lédeczi Judit Liszt-díjas karnagy a magyar kórusélet kiemelkedő, sokoldalú egyénisége. Kórusainak széles repertoárja a reneszánsztól egészen a kortárs zeneművek előadásáig ível. Sok más zeneszerző mellett Bartók Béla, Kodály Zoltán, Bárdos Lajos, Karai József, Borlói Rudolf, Orbán György, Tóth Péter, Gyöngyösi Levente műveinek megrendítően szép és hiteles előadása él zenei emlékezetünkben. Artisjus-díjas, Lajtha László-díjas, Csokonai Vitéz Mihály közösségi díjas, Cegléd város elismeréseként pedig a Czige-lánc és a Gubody Ferenc-díj birtokosa, és nem utolsó sorban: Cegléd Város Díszpolgára. Debrecenben, a Zeneművészeti Főiskola gordonka – szolfézs - karvezetés szakán szerzett diplomát. Tanított a Ceglédi Zeneiskolában is, cselőt és szolfézszt is. Egy időben a Zeneiskola igazgatóhelyettesi feladatait is ellátta. Hosszú éveken át a Kossuth Lajos Gimnázium énektanára volt. Életművének legcsillogóbb ékköve a Ceglédi Kossuth Lajos Gimnázium Leánykarával való munkája. A kórust Béres Károly tanár úr alapította, Lédeczi Judit 1980-ban vette tőle át.

A Leánykart első alkalommal a Zeneakadémia Nagytermében hallottam énekelni, sok-sok évvel ezelőtt, egy Éneklő Ifjúság Gálahangversenyen. A legjobb budapesti gimnáziumi kórusok mellett kaptak ők is meghívást a fellépésre, mert annyira egyedülállóan énekeltek műsorukat. Rám a népdalcsokor előadása tett akkor felejthetetlenül mély benyomást. Hogyan lehet nem tagozatos gimnáziumban ilyen gyönyörű kórushangzást létre hozni? Hogyan lehetséges, hogy a szólót éneklő lányok ilyen szuggesztíven énekelnek? Mitől van bennem ez a borzongás, s egyáltalán: ki ez a varázslatos karnagy? Azután, a KÓTA Ifjúsági Énekkari és Zenepedagógiai Szakbizottságában együtt dolgozva, egyre jobban megismertük egymást, és számtalanszor hallhattam énekelni kórusait.

Csodálhattam tanári munkálkodását, ennek egyik szenzációs megnyilvánulása volt az Éneklő Osztályok Versenye, amelyet 1976 óta minden esztendőben megrendeztek. Ezen a napon a nyolcosztályos gimnázium minden tanulója énekel. Hetekig készülnek rá, hogy színvonalas produkciót nyújtsanak osztályukkal. Ilyenkor a tantesztület is partner, segítik a gyerekeket a felkészülésben, sőt maguk is beállnak énekelni. Hálás lehet a gimnázium, hogy mind a tanulók, mind a tanárok megtapasztalták a felkészülés izgalmát, a munka örömet, az összefogás erejét, mely közösséget formál. S a végén a siker boldogságát.

Megismertem őt, mint a leggondosabb koncertszervezőt. Az ő gondolata volt, hogy minden esztendőben, október elején, a Zenei Világnaphoz kapcsolódva rendezzék meg Cegléden a Győztesek Hangversenyét. Két évtizeden át látta vendégül a Leánykar azokat az ifjúsági kórusokat és gyermekkarokat, amelyek az előző időszakban versenyeken győzedelmeskedtek, illetve kimagasló zenei produkciókat nyújtottak.

Megismertem őt, mint rendkívül igényes, lelkiismeretes és emberséges bírálót a versenyeken és a minősítő hangversenyeken. A legnagyobb elismerést mindig a magas szintű produkciók kapták, ugyanakkor észrevette és a karnagnak útravalóként el is mondta, ha a gyengébb produkciókban a legapróbb jelet is észlelte a jó irány felé.

Ragyogóan felkészülő előadó, és kitűnő interjúalany. Szeretem őt jókedvéért, és csodálom utazási vágyát. Sokszínűségéből tehát tanítványnak, kórustagnak, kollégának mindig van mit adnia!

A Leánykarral és az ebből felnőtté lett tagokból álló Puella Kórusal fantasztikus eredményeket értek el: 22 versenyen 54 díjat nyertek! Ez az eredmény azért is egyedülálló, mert a kórus tagjai nem ének tagozatos tanulók. Egyszerű, énekelni szerető lányok a városból, és a környező településekről. Judit varázsmondata az új tagoknál: „Próbáld meg a kórust, és ez nem kötelező!” Persze a próba hangulatát megérezve, megtapasztalva azután

nagyon sokan választották az ottmaradást. Egyszer egyszerű élményben volt részem, amikor a KÓTA egyik Karvezető Konferenciája keretében, a Zeneakadémia Kistermében láthattuk őt próbálni. Teljesen elvarázsolta a lányokat, úgy tűnt, ki tudtak lépni ebből a furcsa, feszült szituációból, hogy ennyien nézik, hallgatják őket. Nem is beszélve a próba tartalmi részéről! Lenyűgöző volt! Nos, így nézzük az impozáns eredményeket – azokat nem zenei profilú iskolában, pusztán a zenét szerető és kedvelő tanulókkal érte el karnagyuk! Versenyeztek Walesben, Kanadában, Spanyolországban, Olaszországban, Angliában, Svájcban, Hollandiában, Belgiumban. Hangversenyturnén vettek részt Görögországban, Norvégiában, Lengyelországban. Már több, mint 20 éve minden évben testvérvárosukban, Csíkszeredában vett részt a kórus a március 15-i ünnepségen. Nem tudom itt felsorolni az összes eredményt, bár összegyűjtöttem. Kiemelem belőle a Llangollenben

(Wales) szerzett I. díjukat, melyet két ízben is elnyertek: 1995-ben és 1998-ban is; valamint a kórusolimpiákon való eredményeket. 2000. Linz, I. Kórusolimpia – Olimpiai bajnoki cím a nőikari kategóriában és aranyérem a kamarakórus kategóriában. A III. Kórusolimpiát 2004-ben Brémában rendezték meg, itt eredményük: arany fokozat a női karral, ezüst fokozat folklór és kortárs zene kategóriában. Az Athéni Kórusolimpiáról (2004) kamarakórus kategóriában I., a női karral II. díjjal tértek vissza. A ZeneSzó hasábjain korábban interjút készítettem vele, a versenyekről, versenyzésről akkor így nyilatkozott: „Szeretem a versenyzést, mert célt ad, amiért meg kell dolgozni. Nagyon nagy kohéziós erő. Közösséget teremt a lányoknál.”

Több éven át dolgozott párhuzamosan a Leánykarral és a szintén nagyon jó Ceglédi Kardos Pál Pedagógus Énekkarral. A legutóbbi években ezt a vegyeskart vezeti, hatalmas kincsesládából immár minden tehetségét erre a kórusra hinti. Ő pedig ezeknek a csodálatos felnőtteknek a megbecsülését élvezheti.

A pedagógiai munka és a kórusokkal való foglalkozás sikeressége mind Lédeczi Judit zenei tehetségében és csodálatos emberségében

gyökerezik. Az éneklés örömét tudja sugározni és az éneklőkkel sugároztatni – a legnehezebb kórusművek előadása közben is. Vannak emberek, akiket soha nem lenne szabad nyugdíjba engedni. 75 év? Ő, milyen jelképes évszám ez!

Egy korábbi interjújából idézek: „Karvezetés tanárom Gulyás György volt. Óriási hatással volt rám egész lényem, tevékenysége. Az általa létrehozott és vezetett Kodály Kórusban is énekeltem, és megfogalmazódott bennem, hogy ilyen hangon kell majd szóljon az én kórusom is. Fantasztikus volt az a hangzás és az az áramkör, amelyet Gulyás György megteremtett.” Megvalósította nagy álmát, elképzelését: kórusai gyönyörű hangzással és mindig így, egy közös áramkörben énekeltek, énekelnek.

Isten éltesse Judit, kívánunk hozzá jó egészséget – és muzsikálj, mindig, és tovább, tovább!

Hraschek Katalin

Búcsúunk Daróci Bárdos Tamás zeneszerzőtől

Daróci Bárdos Tamást, a zeneszerzőt, karmestert, tanárt, a kórusok – a kórusunk BARÁTJÁT búcsúztatjuk.

50 évvel ezelőtt, amikor a Zeneakadémián találkoztunk, rendkívüli fiatalembert ismertünk meg benne: életvidám, mindig kacagásra és kacagtatásra kész ifjút, aki a mi karvezetős csoportunkban találta meg csodálatos társát, Katalint, – és akivel életen át tartó boldog házasságában, Isten áldotta, gyermekáldásban gazdag családot alkotott. Sugárzó derűjéből nekünk, az évfolyam-társaknak is jutott, és a belőle áradó friss lobogás átvilágította egész életét, teljes életművét.

Daróci Bárdos Tamás kórusdarabjai széles palettát tárnak elénk. Muzsikája természetes vidámságot, kirobbanó energiát szabadít föl, és ez mindig elragadja az előadókat és a közönséget, nemcsak itthon, de szerte, a nagyvilágban is. Műveinek sokaságából most csak néhányat említek, talán a legismertebbeket: mindnyájan szeretjük az Üszküdarát – vígballadát, A málnás erdején és a Mikóházi nagyharang népdalszvitet, vagy az Örök szekér című humoreszket, de tudjuk, hogy a többi alkotása is mindenütt nagy sikert arat, akár gyermekkaron, akár felnőtt együttesek hangján csendül föl.

1977-ben becses ajándékot kaptunk Daróci Bárdos Tamástól: a Budapesti Monteverdi Kórus számára akkor írta meg a magyar népdalfeldolgozások egyik legszebb darabját, a Járd ki lábam című népdalszvitet. A mű egy mély gyászt kifejező erdélyi népdallal indul, amelynek így szól a kezdő sora: „Felsütött a napsugára”. Tamás ezzel igaz gyöngyszemre talált, hiszen a szöveg a népköltés remeke, és ő, a hozzá tartozó, fájdalmasan szép fríg dallamot különlegesen mives harmóniai környezettel ruházta föl. Ezután a másik két tétel, a természet rendje szerint, feloldják a sirató hangulatát, és a népdalfűzér kicsattanó jókedvvel zárul. Ezzel a kompozícióval olyan értékes muzsikát kaptuk drága barátunktól, amiért mindnyájan, örökre hálásak lehetünk.

Daróci Bárdos Tamás sok más együttesel is közvetlen kapcsolatot tartott. Mindenhová elment, ahová szeretettel hívták, és így varázslatos személye is hozzájárult ahhoz, hogy művei széles körben elterjedtek. Változatos műfajokban komponált: írt misét, hangszeres darabokat, színpadi alkotásokat, és a filmekhez, táncjátékokhoz írt zenéi is nagy sikert arattak. Gazdag életműve a magyar zeneirodalom kincsévé vált.

Mindehhez hozzátehetjük, hogy Daróci Bárdos Tamás példamutató egyéniség, tiszteletet kiváltó, egyenes ember volt, és őszinte szeretetet sugárzott maga körül. Alkotói munkássága mellett nagyszerű előadó, sikeres karmester és kiváló tanár volt. Tanítványai és kollégái rajongva szerették. Harmonikus személyisége pótolhatatlan, hiányozni fog a magyar zenei életből.

Most a Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége, a Budapesti Monteverdi Kórus és a Szilagyi Kamara énekeseinek nevében búcsúunk tőle. Muzsikája bizonyosan közöttünk marad.

Isten áldjon, kedves Tamás! Emlékedet sokezer énekes-muzsikus barátod őrzi. Nyugodj békében!

Kollár Éva

*Felsütött a napsugára, :II
minden ember ablakjára.*

*Én Istenem, mi az oka, :II
az enyémre nem süt soha.*

*Följött a nap, s elhaladott, :II
búval kapott, búval hagyott.*

Az erdélyi népdalt énekelte: Konkoly Csenge

DARÓCI BÁRDOS TAMÁS BÚCSÚZTATÁSA

2019. SZEPTEMBER 16. 15.00 ÓRA – VÁROSMAJORI
JÉZUS SZÍVE PLÉBÁNIATEMPLOM - URNATEMETŐ

Dícsértessék a Jézus Krisztus!

Búcsúzni jöttünk... földi maradványai előtt tisztelegve fejet hajtani eljöttünk mi is, Weineresek drága kollégáknak, Daróci Bárdos Tamásnak, szakgimnáziumunk szeretett tanárának hamvaihoz.

Búcsúzni attól a csodálatos embertől, zeneszerzőtől, karnagytól és kiváló pedagógustól, aki 1990 óta – sajnálatos betegsége kezdetéig – a Weiner Leó Zeneiskola és Zeneművészeti Szakközépiskola

zeneelmélet-, zeneirodalom- és népzene tanára volt. Aki nagy családba született, aki életét a zenének szentelte: aki a 11 gyerek közül egyetlenként vitte tovább édesapjának, Bárdos Lajosnak hivatását, apai örökségként is a tanításhoz való ragaszkodását.

A szomorú hír okán emlékeinket rendeztük, rendezzük sokan, melyekből néhányat villantanék most fel, hogy milyenek is ismertük meg, miért is szerettük annyira Őt mi tanárok éppúgy, mint a diákok a Weineres több, mint 2 évtized alatt?

Mi jellemezte leginkább Tanár Urat?

- a fantasztikus szaktudás,
- mélységes humánus,
- vidám játékosság és derű humorral,
- sziporkázó szellemesség,
- szerénység,
- mély átélés,
- szeretettili odafordulás a gyerekek felé,

Összegezve kiváló Ember, kiváló pedagógus volt!

Diákjaink több éven keresztül – a mintegy 80 tanár közül, titkos szavazással – rendre ŐT választották az iskola kedvenc tanárának, de ha lett volna a kollégák között is ilyen verseny, Tanár Úr biztosan azt is megnyerte volna!

Hiszen nemcsak a diákok a tanórákon, hanem mi, kollégái is lenyűgözve hallgattuk Őt szakmai kirándulásokon...

Élveztük mélységes szaktudása mellett azt a páratlanul egyedi, könnyed, de mindig találó humorát az előadásaiiban, amikor minden témához tudott egy-egy vicces, vagy humoros történetet hozzáfűzni ...

Ő volt az a kolléga, aki lényével iskolában, iskolán kívül is vidám-ságot, életörömet, szeretetet sugárzott, ezt adta át a diákok és tanártársai számára is!

Mert – ahogyan jellemezni lehet – Daróci Bárdos Tamás volt a legderűsebb tanár – Tanár – csupa nagy betűvel – és Kolléga, szintén csupa nagy betűvel – akivel valaha találkoztunk.

Talán zenéjét is azért szeretjük, mert az Élet igéje sugárzik belőle, emellett a Magyar zenei gyökök, elődök megalkuvás nélküli tisztelete – s mindez közérthető, szerethető stílusban.

Igen, Ő mint zeneszerző is kiemelkedő tagja volt iskoláinknak: több művet komponált kórusainknak, együtteseinknek, de még az Újbudai Tavaszi Kórusfesztiválon is az erre az alkalomra írt műveit énekelte a kerületi iskolák egyesített kórusa, s amíg egészsége lehetővé tette, természetesen Tanár Úr vezényletével! Soha nem felejthető az az eufória, amikor több alkalommal is állva tapsolta Őt a fantasztikus élményért a közönség!

Teljes életútjának sikerességét a Fészek Klubban megtartott 80 éves jubileumi koncertje is alátámasztja, ahol mi Weineresek is játszhattuk műveit, és ahol akkor és ezért – a nagy sikerre való tekintettel – a Fészek Klub tiszteletbeli tagjává választotta! Nagyon boldog és büszke volt erre Tanár Úr!

Nem véletlen, hogy Tanár Úr munkásságát számos kitüntető díjjal, elismeréssel jutalmazta a zenei világ is:

1974-ben Erkel-díjjal,

1995-ben Lyra-díjjal,

2001-ben Apáczai Csere János-díjjal,

2005-ben KÓTA zeneszerzői díjjal ismerték el,

2007-ben pedig megkapta a Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztjét.

Drága Tamás, Drága Tanár Úr!

Szomorú és fájdalommal teli a szívünk, mert örökre eltávoztál közülünk... de ha még hallhatnád szavainkat, szeretetünk megfogalmazását, talán egyik volt diákunk, jelenleg kollégánk Rólad és Hozzád írt emlékezését idézném:

„Még gimnáziumból bejártam a konzis zenetörténet órákra, szinte szomjasan vártam, minden sejtemmel izgatottan, hogy mi lesz ma ... vártam Tanár Úr lényével – sugárzásával – való találkozást, ami Példa volt számomra.

Sose, vagy ritkán használok ezt a szót, de itt igen: imádtam.

Aztán konzis lettem, akkor is minden találkozás egy élmény és napfény volt, s mindig nevetéssel zárult.

Mit éltem meg, ha rá gondoltam, vagy hallhattam?

- Óriási ajándék ...
- Megtiszteltetés ...
- Csoda ...
- Nap, fény, sugárzás ...
- Hála és Köszönet ...
- A lényünkbe beépült szövet, mely minden részünkkel kapcsolódik és jelen van, hat.

Valójában nincsenek szavak. „ – fejezi be kollégám. Nagyszerű és minden szavában igaz összegzés ez!

Végezetül – s nemcsak azért, mert Szent Ágostontól vett idézetet olvashatunk Tanár Úr gyászjelentésén is - én is Szent Ágoston egyik szép írásával búcsúzom diákjaink, kollégáim és magam nevében:

*Ne sírj azért, mert szeretsz
A halál nem jelent semmit.
Csupán átmentem a másik oldalra.
Az maradtam, aki vagyok
És te is önmagad vagy.
Akik egymásnak voltunk,
Azok vagyunk mindörökre.
Úgy szólíts, azon a néven,
Ahogy mindig hívtál.
Beszélj velem, ahogy mindig szoktál,
Ne keress új szavakat.*

*Ne fordulj felém ünnepélyes, szomorú arccal,
Folytasd kacagásod, nevéssünk együtt
Mint mindig tettük.
Gondolj rám, kérj, mosolyogj rám, szólíts.
Hangozzék a nevem házunkban, ahogy mindig is hallható volt,
ne árnyékolja be távolságtartó pátosz.*

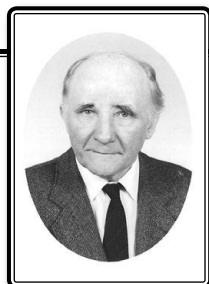
*Az élet ma is olyan, mint volt, ma sem más.
A fonalat nem vágta el semmi,
Miért lennék a gondolataidon kívül...
Csak mert a szemed nem lát...
Nem vagyok messze, ne gondold.
Az út másik oldalán vagyok, lásd, jól van minden.
Meg fogod találni a lelkemet és benne
Egész letisztult szép gyöngéd szeretetemet.
Kérlek, légy szíves... ha lehet, töröld le könnyeidet,
És ne sírj azért, mert annyira szeretsz engem.*

Drága Tanár Úr! Kedves Tamás!
Emlékedet műveiddel szeretetünkben őrizzük, nyugodj békében,
Isten Veled!

Budapest, 2019. szeptember 16.

Mészáros Lászlóné

a Weiner Leó Zeneiskola és Zeneművészeti Szakközépiskola
igazgatója

Tamás emlékére

Áhítat és derű: mindkettő jelen volt Tamás szívében. Egyidősek vagyunk: barátságunk a diákkorba nyúlik vissza. Gyakran találkoztunk a Zeneakadémia folyosóin, a hangversenyeken, a Mátyás- templom vasárnapi miséin, vagy a Krisztinavárosi Plébániatemplom kórusán. Jó volt Tamással együtt lenni bárhol, valami természetes örömet, szeretetet sugárzott a lénye.

Jó volt vele még Böhönye homoksivatagában is együtt lenni a katonai tábor sátrában, sokat neveltünk. Később kirándultunk motorbiciklivel Vácra, Maklár Jósikához: odafelé én vezettem, visszafelé Tamás. Találkoztunk a rózsadombi óvoda kapujában, ahova gyermekeinkkel autóztunk fel a Krisztinavárosból. Vagy amikor parányi dolgozószobáját láttuk, melybe mégis belefért az egész zenei világ és édesapja alkotó életének öröksége.

Baráti találkozás volt az is, amikor ott az Attila utcában feleségem, Erika készített interjút vele. Derű és áhítat. Szabó Lőrinc verse juthat eszünkbe, a Mozart hallgatása közben című költemény, mely a napóra bölcs feliratát idézi első sorával: Csak a derű óráit számolom... Tamás zenéje is derűt értelt, nemcsak a népszerű Üszküdarával, hanem az áhítat derűjét a miséiben, az oratóriumokban, a liturgiát szolgáló műveiben is. Szabó Lőrinc versét idézhetjük, igen: Gyógyíts meg Zene, te édes üteme a fájdalomnak, Varázsfuvola, varázsjáték, te, tündér mámora hitnek, reménynek...

És Tamás derűjének emlékével kamaszkorom kedves olvasmányának sorait is felidézhetem, ha csak töredékesen is: Chesterton Igazságot! könyvének záró soraira gondolok. Jézusról ír az angol író s azt mondja: hadvezérek, államférfiak büszkék szoktak lenni arra, hogy megfékezik haragjukat. Jézus nem fékezte meg s megmutatta haragját, amikor kiűzte, kihajtotta a kufárokat a templomból... Jézus a könnyeit sem rejtette el, amikor barátját siratta. Egy valamit azonban ő is szemérmesen rejtegetett midőn köztünk a földön járt, úgy gondolom, lelkének derűje volt az. Chesterton gondolatai is Tamás derűjéről jutottak most újra eszembe. Rá gondolva, szereteteinek vigasztalódást remélve, a magam versének néhány sorát mondom búcsúzóul:

*Ledőlünk a földre
s nevetünk eleget,
mintha együtt volnánk.
Mintha volna más is,
mint az, ami éppen
eltűnik örökre.*

Czigány György

„ÉLETET AZ ÉNEKBE!”

Ez volt a címe a Magyar Művészeti Akadémia (MMA) Bárdos Lajos születésének 120. évfordulója alkalmából a Vigadó Makovecz-termében rendezett emlékülésének (2019. szeptember 19.). Az Emlékülést Dr. Fehér Anikó, a MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézetének tudományos főmunkatársa vezette és ő írta a konferenciára készült programfüzet előszavát is.

A nap folyamán 9 tartalmas előadást hallottunk, amelyek mindegyike más-más szempontból világított rá Bárdos Lajos életművére.

Először Brückner Huba állt a közönség elé, hogy összefoglalja Bárdos Lajos életéről „Egyenes úton” c. könyvében kifejtett gondolatait. Brückner Huba a Fulbright Commission alapító igazgatója, a BME-n professor emeritus és nem utolsósorban Bárdos Ágota férje. Így aztán közről tanulmányozhatta Bárdos Lajos életművét, és életrajzát igazán méltó könyvalakban írta meg. Az erről tartott előadásban személyes élményeket is felvillantott.

B. Horváth Andrea karnagy, zenepedagógus, az Andor Ilona Baráti Társaság Kodály-kórusának alapító tagja és elnöke, a Kodály-kórus karnagya „Az ének szebbé teszi az életet, az éneklők másokét is” – Az éneklő ifjúság címmel a Kodály-tanítvány Bárdos Lajos éneklő közösségeket teremtő munkásságát mutatta be a Magyar Kórus Lap- és Zeneműkiadón, az „Énekszó” folyóiraton és az „Éneklő Ifjúság” mozgalmon keresztül.

Döbrössy János, az ELTE Tanító- és Óvóképző Karának tanszékvezető egyetemi docense „Hogyan vihetünk életet az énekbe?” címmel Bárdos Lajos és testvére, Deák-Bárdos György életének párhuzamaival és eltéréseivel ismertetett meg bennünket.

Kollár Éva karnagy, a MMA rendes tagja és a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem habilitált tanszékvezető egyetemi tanára négy Bárdos-mű betanításának azon epizódját idézte, amikor a Monteverdi Kórusal Bárdos Lajos, a meghívott zeneszerző-karnagy próbált 1986. április 16-án.

Fehér Anikó népzene kutató, karnagy, a MMA Művészeti Kutatóintézetének tudományos főmunkatársa, a Károli Gáspár Református Egyetem óraadó oktatója „A klasszikus zenétől a népzeneig – A népzene értelmezése Bárdos Lajos zenei írásában” címmel adott elő: Bárdos Lajos egész életében egyensúlyban tartotta a klasszikus és a népzene ismertetését.

Sapszon Ferenc karnagy, zeneszerző, a MMA rendes tagja, a

Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola alapítója és művészeti vezetője, a Gregorián Társaság elnöke, a KÓTA Művészeti Bizottságának és a Magyar Kodály Társaság elnökségének tagja „Arra rendelvelek, hogy gyümölcsöt hozzatok, maradandó gyümölcsöt” (Jn 15, 16) címmel Bárdos Lajos gazdag, termékeny életművének gyökereihez vezetett el bennünket.

Tardy László karnagy, a MMA rendes tagja, a Mátyás templom kórusának vezetője, a templom kántora „Életet a karénekbé” címmel bepillantást engedett annak a kórusnak a mindennapjaiba, amelyet Tardy László főiskolás évei alatt Bárdos Lajos vezetett.

Ordasi Péter karnagy, szolfézs-zeneelmélet tanár, a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Karának főiskolai docense „A tengelyes funkciórend csirái Mozart műveiben” c. előadásával Bárdos Lajos és Lendvai Ernő emléke előtt tisztelgett Mozart tengelyrendszerének példáival.

Végül pedig Windhager Ákos művelődéstörténész, a MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézetének munkatársa és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem óraadó oktatója adott elő Bárdos Lajos és Lajtha László 1949 és 1962 között vállalt hitvallásáról.

Azt hiszem, a tartalmas előadásokkal méltón emlékeztünk Bárdos Lajos 120 éve elkezdődött tartalmas életére. Reméljük, az előadások írott formában minden érdeklődőhöz eljuthatnak, hiszen a megjelentek szívesen olvasnák újra, az iskolai tanárok és vidéki érdeklődők – akik hétköznap délelőtt nem jöhettek el a pesti Vigadóba – pedig megismerhetnék. A rendezvényt ezúton is köszönjük a MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézetének.

Kovács Mária

(A cikk a Magyar Kórus c. folyóirat felkérésére készült.)

LAJTHA LÁSZLÓ MEGEMLEKEZÉS

Lajtha László, Kossuth-díjas magyar népzene kutató-gyűjtő, zeneszerző és zenepedagógus tiszteletére, ünnepi megemlékezést és koszorúzást tartottak a Hagyományok Háza szervezésében 2019. június 29-én.

Lajtha László (1892-1963) tiszteletére rendezett ünnepség a zeneszerző emléktáblájának megkoszorúzásával kezdődött Budapesten a Váci utca 79-es számú ház előtt. A zeneszerző 1923-ban költözött ide családjával és egészen 1963-ban bekövetkezett haláláig ez volt

az otthona. Itt alkotta meg művei nagy részét, és itt nevelte fel két nemzetközi hírű tudóssá lett fiát is.

Lajtha Lászlót a népzene, és általában a népi hagyományok iránti szenvedélyes szeretete és elhivatottsága vezérelte. Még csak 18 éves volt, amikor Bartók nyomán népzene gyűjtő útra indult, Erdélybe, édesanyja szülőhelyére. Számos elismerésben részesült már életében is, többek között – Liszt Fe-

képviselője tartott beszédet, méltatva Lajtha jelentőségét, kiemelve, hogy a kerület értékelni nagyszámú, neves zenész lakosainak jelenlétét, támogatja a jól működő Ének-zenei Iskolát és Zeneiskolát.

A beszédek megelőzően és befejezőként Nyitrai Tamás és a Tükrös zenekar játszott népzenei Lajtha gyűjtéséből. Az arra haladó közönség is szívesen megállt hallgatni a jól szóló muzsikát. Innen az ünneplők – a zenekar vezetésével – közös zenés sétával indultak Lajtha László Károlyi-kerti szobrához.

A Károlyi-kertben 2014 június 30-án Lajtha László születésének évfordulóján, avatták Gálhidy Péter szobrászművész alkotását, így – régi hiányt pótolva – első alkalommal állítva szobrot a zeneszerzőnek. Közös összefogás eredményeként került

renc után másodikként – a Francia Szépművészeti Akadémia tagjává választották. Népzene kutatóként főként a hangszeres népzene és a vallásos népelek gyűjtésével vált kiemelkedővé, emellett az 1972-ben megindult magyar táncházmozgalom alapvető forrásanyagául is Lajtha széki gyűjtése szolgált.

Az emléktáblánál, Lajtha László munkásságát méltatta a Hagyományok Háza főigazgatója, Kelemen László.

„A névadó mindig példa volt számomra. Személyében nemcsak a nagyformátumú zeneszerzőt tiszteltem, hanem a zenéhez kötődő alázatát is becsültem. Szóbeszédéből tudom, hogy amikor Bartókék 1916-ban felvették Lajthával a kapcsolatot, tulajdonképpen egy zenéhez értő szolgát kerestek – nos ez volt Lajtha. Szolga volt a szó legnemesebb értelmében. Emellett felnézhetünk kimagasló egyéniségére: a francia zene frissességét hozta el a magyar népzenei világba. Habitusa is példamutató, a háború után egy sikeres angliai életrészből érkezett haza,

sor akkor az ünnepélyes szoboravatásra. A Hagyományok Háza, a Magyar Művészeti Akadémia, a Fővárosi Önkormányzat és Belváros-Lipótváros Önkormányzata támogatásával valósulhatott meg, dr. Lajtha Ildikó jogörökös kezdeményezése, aki sajnálatos módon azt már nem érthette meg. Jelen volt a zeneszerző, neves agykutató fia Dr. Lajtha Ábel, aki 1948 óta él Amerikában.

A Zenetudományi Intézetben 2013. február 13-án avatták fel az akkor 50 éve elhunyt Lajtha László emlékére rendezett kiállítást és a Lajtha – Emlékszobát, egykori lakásának bútoraiból berendezve. Ekkor a hagyomány egy része is a Zenetudományi Intézet gondozásába került, ahol a továbbiakban is a kutatók rendelkezésére áll, hogy újabb részleteket tárjanak föl zeneszerzői és népzene kutatói munkásságából.

A Károlyi kertben ez alkalommal Gyurkó Csilla, Lajtha jogörököse emlékezett a zeneszerzőre és dr. Berlász Melinda, az MTA BTK Zenetudományi Intézet nyugalmazott tudományos főmunkatársa mondott beszédet.

Márkusné Natter-Nád Klára

felvállalva az üldöztetést és nélkülözést. Szívós munkával hozta létre a Lajtha-csoportot: kiemelkedő munkát végeztek Tóth Margittal, Erdélyi Zsuzsannával. Kevésbé köztudott, de a Kossuth-díjjal járó összeget is megosztotta a rászorulókkal. Büszke vagyok arra, hogy a Magyar Örökség-díjjal kitüntetett zeneszerző hagyatékát a Hagyományok Háza gondozhatja.”

Ezt követően Mátyus Bálint, Belváros-Lipótváros önkormányzati

Jubilált a Vegyeskar

ÍGY ÜNNEPELTE TOKAJ VÁROS VEGYESKARA 30. SZÜLETÉSNAPOJÁT

Nem akármilyen ünnepségnak lehetnek tanúi a közelmúltban a tokajiak. A szervezés, kivitelezés színvonala, dramaturgiája, az esemény látogatottsága, népszerűsége méltó volt a jeles évfordulóhoz. Az természetes, hogy az ünneplő kórus tagjai hosszú időn át dolgoztak a megvalósításon, de a meghívott énekeseken kívül még vagy 500-1000 embert is megmozgattak. Mert szinte lehetetlen összeszámolni, ki mindenki járult hozzá pénzbeli vagy tárgyi támogatással vagy egyéb munkájával a rendezvény sikeréhez, de mi ezért mindenkinek hálásak vagyunk, és nagyon köszönjük. Mert mi ott a Zsinagógában és a Paulay Ede Színház színpadán valamennyien éreztük az együtt éneklés és együtt munkálkodás boldogító örömet, s reméljük, ez az öröm kiáramlott a közönségre is.

Körülbelül fél éves előkészítés után 2019. május 17-én 18 órakor a Kulturális és Konferencia Központban kezdetét vette a Tokaj Város Vegyeskarának 30. születésnapját megünnepelő V. Nemzetközi Kórustalálkozó „Népek zenéje” című előadása négy kórus részvételével. A köszöntő énekünk - Emerson: Mit ér egy hang?, majd Posta György üdvözlő szavai- után a **Tiszaladányi Református Gyülekezeti Kórus** lépett színpadra Pásztor Istvánné vezetésével; őket követte a felvidéki **Zobor Hangja Vegyeskar**, melyet Csáky Antal vezényelt, utánuk a lengyelországi **Rymanowból** érkezett **Koloryt Kórus** énekelt *Iwona Tylka* vezényletével. Valamennyien igazolták a címadást nem csupán a nemzetköziségükkel, hanem műsorválasztásukkal is, melyről elmondhatjuk: igazi változatos kórusmuzsika volt, igazi öröme. Ugyanehhez az elvhez tartotta magát **Tokaj Város Vegyeskara** is, ők negyedikként léptek színpadra, és programjuknak minden száma más nyelven szólt, közös csupán az volt bennük, hogy mindegyik sodró lendületű vidám ének volt. Műsorukban a következő művek hangzottak el: Berlin: Alexander's Ragtime Band; Ismeretlen szerző: Dzsessz-kánon; Paolo Conte: Azzurro - szólisták: Földesiné Noviczki Rózsa, Kovács Csabáné, Jászainé Kohlmayer Ágota és Tóth Ottóné; Dél-afrikai dal: Yakanaka - szóló: dr. Kis Imre; John Williams: Dry Your Tears, Afrika - dobon közreműködött Gorcsa György; Pierre Certon: Piaci Pletyka; Dov Frimer: Al HaNisim. Vezényelt Pásztor Istvánné, zongorán közreműködött Sütő Edit.

A közönség hatalmas ovációja és vastapsa kísérte az előadást, s a részt vevő kórusok is boldogan pihentek meg a Színház előcsarnokában megterített asztalok mellett, hogy elfogyassák vacsorájukat.

Jó hangulatú beszélgetés, evés-ivás közben még megtekinthették a Keresztül-kasul Európában című kisfilmet, mely a kórus első 30 évének külföldi útjait, kapcsolatait mutatta be. Szerkesztette dr. Jánosné Petruska Magdolna, az infotechnikai munkálatokat Agócs Miklós végezte. Úgy éreztük, mind a közönség, mind a vendég kórusok, mind pedig mi elégedettek lehettünk a nap programjával.

A következő napon még nagyobb feladatok vártak ránk. A vendégek ellátása, kalauzolása mellett a Kórustalálkozó fő eseményére, a díszhangversenyre és a köré szőtt protokolláris eseményekre koncentráltunk. Délután 16 órakor a Paulay Ede Színház előcsarnokában egy kiállítással emlékeztünk az elmúlt 30 évünkre, melyet a paravánokra helyezett fotókon, emléklapokon tekinthetett meg a közönség, s ugyanakkor ismét megnézhatték azt a kisfilmet, amelyet előző nap a vacsoránál láttak. Ezek után 17 órakor vette kezdetét az V. Nemzetközi Kórustalálkozó a színházteremben, most már öt kórus részvételével, mivel a nagykarolyi **Fatimai Szűz Mária Római Katolikus Plébánia Kórusa** is csatlakozott hozzánk.

Tokaj Város Vegyeskara köszöntő éneke - Bárdos Lajos: Művész hazája, nagyvilág - után polgármester úr, Posta György ismét üdvözölte a megjelenteket, majd a kórusok műsora következett, mely javarészt más művekből állt, mint előző este. Mi, az ünneplők kezdtük a díszhangversenyt, melynek műsora volt: Daróci Bárdos Tamás: Fürjecsém, Bárdos Lajos: Este van már, Daróci Bárdos Tamás: Bükkvidéki lippentős - mindhárom népdalfeldolgozás. Vezényelt Pásztor Istvánné, zongorán közreműködött Sütő Edit. Másodikként a nagykarolyi Fatimai Szűz Mária Római Katolikus Plébánia Kórusa lépett színpadra, vezényelt Juhász Miklós Gyula; őket követte a Tiszaladányi Református Gyülekezeti Kórus, vezényelt és zongorázott Pásztor Istvánné. Harmadjára a lengyel rímanowi Koloryt Kórust láthatta a közönség - vezényelt Iwona Tylka, végül a felvidéki Zobor Hangja Vegyeskar zárta a vendégfellépők sorát Csáky Antal vezényletével. A kórusokat bemutató szöveges ismertetőkből többet is megtudhatott a közönség a fellépőkről. A díszhangversenyt Tokaj Város Vegyeskara zárta - sokoldalúságát bizonyítandó - egy operarészlettel, Smetana Eladott menyasszony c. művéből énekelt a házaset viszontagságairól.

Ezután a rendezvény ünnepélyes, protokolláris eseménye következett. Kórusunk képviselői színpadra szólították a vendégkórusok karnagyait és titkárait, hogy megajándékozzák őket többek között emléklappal, illetve azzal a jubileumi kiadvánnyal, melyet alig három hete jelentettünk meg az évforduló kapcsán. Ugyancsak ekkor adták át ajándékaikat a vendégkórusok képviselői szívhez szóló kedves szavak kíséretében. Több meglepetésben is volt részünk. Egyik határon túli baráti együttes, a székelyudvarhelyi Balázs Ferenc Kórus, mely technikai okok miatt nem tudott eljönni rendezvényünkre, de elküldte 8 fős delegációját, is elhozta ajándékát, s izes székely mondatok kíséretében adta át. Ugyancsak meglepetés volt az Önkormányzat által adományozott kitüntetés, egy üveg plakett, melyet a polgármester úr személyesen adott át a kórusunk vezetőjének. Nagyon jólesett a KÓTA - Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége - díszoklevele is, melyet a kórusunk és vezetője, Pásztor Istvánné kapott a 30. évforduló alkalmából, szövege szerint „kiváló művészi munkájáért”. Mi is gondoltunk egy-egy volt kórustagunkra,

így Siku Albertné Terikére, aki egykori titkárunk volt, Várhelyi Katalinra, aki hosszú évtizedeken át volt zongorakísérőnk; Bacsó Istvánné Katika is évtizedeken át lelkesen énekelt velünk, és Márki Lajos, akinek fejében megszületett ez a kórus 30 éve. Őket is megtiszteltük egy-egy díszoklevéllel. Utoljára karnagyunk, Pásztor Istvánné vehette át kórusának ajándékát, egy violinkulcs-medállal díszített arany nyakláncot. S mindez gördülékenyen zajlott, nem vett el sok időt az rendezvényből, így zárhattuk igazán emelkedett hangú közös énekkel az ünnepséget. Valamennyi kórus a színpadra sereglett, legalább száz torokból szólt, áradt a zene. Karai József: Áradj zene c. művét énekeltük Pásztor Istvánné vezényletével és Sütő Edit zongorakíséretével. A közönség pedig ütemes tapssal köszönte meg az élményt. Mind az énekesek, mind a hallgatóság elégedetten távozhatott az eseményről.

Az ünnepi hangulatot még fokozni lehetett a közös vacsorával, melyet a Széchenyi István Kollégium éttermében fogyasztott el a vendégsereg, s az éjfélig tartó kórusbállal, melyhez zenészek énekeltek és húzták a talp alá valót.

A vendégek közül vasárnapra már csak a Zobor

Hangja Vegyeskar maradt, ők még a római katolikus templomban a délelőtti misén is megörvendeztettek bennünket gyönyörű énekükkel.

Ilyen élmény együtttest feldolgozni örömteli feladat. Elégedetten nyugtázhatjuk: „Ez jó multság, férfi munka volt”.

Tokaj, 2019. 05. 20.

Dr. Jánosné Petruska Magdolna

120 ÉVES AZ ALBERTIRSAI DALKÖR

Június 22-én, szombaton az Albertirsa Daloskör fennállásának 120. évfordulóját ünnepeltük a Művészetek Házában, hagyományainkhoz híven egy ünnepi hangversenyyel.

Velünk együtt ünnepeltek régi kedves ismerőseink, dalostársaink, a Móraalmi Parasztkórus és a Felvidékről érkező Nagykaposi Erdélyi János Vegyeskar. Külön öröm és megtiszteltetés volt számunkra, hogy körünkben köszönthettük Somogyváry Ákost, a KÓTA Tanácsadó Testületének vezetőjét, az Erkel Ferenc Társaság elnökét. A Himnusz eléneklése után a hangversenyen fellépő 4 kórus együtt énekelt az Erdő mélyén kezdetű kánont. Fantasztikusan hangzott a kb. 50 főből álló egyesített kórus. A volt zsinagóga remek akusztikája felemelő érzést nyújtott. A közös éneklést követően Fazekas László polgármester úr köszöntötte a résztvevőket, kiemelten a 120 éves „Ünnepeltet”. Beszédében elhangzott egy nemrég napvilágra került újdonság, miszerint egy 1868-as datálású hangversenyen már említették az akkori lapok az Alberti-Irsai Dalárdát, kórusunk jogelődjét. Amennyiben ez az információ helytálló, úgy elképzelhető, hogy nem is 120, hanem 151 „évesek” lettünk. Polgármester úr minden kórust megajándékozott egy olyan különleges emléklappal, melyen egy Munkácsy grafika másolata látható.

Első fellépőként a **Tessedik Iskola kamarakórusa** énekelt. A kis kórus az iskolai dolgozók kezdeményezésére jött létre *Ádám Ildikó* vezetésével. Pedagógus napi ünnepségeken és a Tessedik iskola 30 éves jubileumi gáláján szerepeltünk már eddig. Szólót énekelt: Oláhné Odorán Dóra, zongorán közreműködött: Fögel Barnabás. A közönség lelkes tapssal ajándékozott meg bennünket, mely igazán jól esett mindannyiunknak.

Következő szereplőként a **Móraalmi Parasztkórus** énekelt, akik

1971-ben alakultak. Elmondásuk szerint a dalolás, a népdalok szeretete az együttes összetartója. Zenei repertoárjukban Magyarország népzenei tájegységeinek dalaiból válogatnak. Az eltelt közel 50 év alatt számos sikert értek el a szakmai megmérettetéseken. Művészeti vezetőjük *Mócsán Mária Zita*. Két népdalcsoporttal örvendeztették meg a közönséget, melyek a Balaton környékéről, illetve a Dél-Alföldről származtak.

Harmadikként léptek a színpadra a nagykaposi **Erdélyi János Vegyeskar** tagjai. Ez az együttes 1996-ban alakult, és azóta résztvevői a városi és regionális ünnepségeknek, de számos külföldi fellépést is magukénak tudhatnak. Barátságunk a kórusal közel egy évtizedes. Az elmúlt tíz évben kórusunk két alkalommal is énekelt már Nagykaposon, jubileumi hangversenyeken. *Balogné Domonkos Malvin* által vezetett vegyeskar hat különböző korból származó művel örvendeztette meg a közönséget.

Az est utolsó fellépőjeként a jubileumát ünneplő **Daloskör** énekelt. Kórusunk az Alberti-Irsai Dalárda utódaként 1991-ben alakult újjá. Azóta rendszeres szereplői vagyunk a város különböző ünnepségeinek és a környékbeli települések meghívásainak is örömmel teszünk eleget. Szerepeltünk már Cegléden, Ceglédbercelen, Tápíószecsn, Móraalmi, de felléptünk a szlovákiai Malackiban, és két alkalommal az olaszországi Caronno Pertusella városában is.

Kórusunk a rengeteg próba és munka eredményeképpen a KÓTA országos minősítő hangversenyén 2006 júniusában, vegyeskarok kategóriában arany fokozatot kapott. Ez óriási örömet és egyben nagy felelősséget is jelentett az énekkar számára. 2007-ben Albertirsa város képviselőtestülete „Albertirsáért” kitüntetést adományozott a kórusnak kiemelkedő tevékenysége elismerésének jutalmául. Aki pedig 26 éve fáradhatatlanul, kitartással, nagy odaadással és precizitással vezeti a daloskört: *Ádám Ildikó*. Kiváló karnagyunk munkásságát Albertirsa Önkormányzata 2017. augusztus 20-án Albertirsa Szolgálatáért kitüntetéssel ismerte el.

A nyolc kórusmű, amit énekeltünk, különböző korokból származott, más-más karakterű és stílusú volt szinte mindegyik. Három művet egy volt kórustársunk, Sebestyén Péter – mindannyiunk Péter bácsija – komponált. Tőle az elmúlt évben fájó szívvel örökre búcsút vettünk. Fény című dalával rá, és az elhunyt kórustagokra emlékeztünk.

Birtalan József erdélyi magyar szerzőtől énekeltük utolsó előtti darabunkat országalapító királyunkról, Szent Istvánról, egy csángó népdal feldolgozást. Véleményem szerint az est egyik legszebb pillanata ennek a darabnak a felhangzása volt. Úgy éreztem, mintha megállt volna a levegő. A közönségre is nagy hatást gyakorolt ez a csodálatos dallam. A kórus befejezésül egy ma élő, fiatal szerző, Mike Ádám művét énekelté Ladányi dalok címmel. Zongorán közreműködött Kápolnási Beáta. Azt gondolom, hogy a sok-sok munka, rengeteg gyakorlás meghozta gyümölcsét és ismét fantasztikus élménnyel ajándékoztuk meg a hálás közönséget.

Műsorunkat követően Somogyváry Ákos, a KÓTA Tanácsadó Testületének vezetője osztotta meg velünk gondolatait. Az elhangzottakból kiemelném azt a mondatát: ha lehetne, ő megszavazná nekünk ismételtén a minősítés arany fokozatát, de mert ezt a szabályzat ebben a formában – azaz jubileumi hangversenyen – nem teszi lehetővé, ezért csak szóban mondhatja. Azt gondolom, ez a mondat

magáért beszél, és minden dicséretnél többet ért.

Elnök úr köszöntőjét követően a kórusok kölcsönösen megajándékozták egymást, és a két vendégkórus elhelyezte szalagját a Daloskör zászlaján. Jubileumi hangversenyünk zárásaként közös éneklésre hívtunk minden kedves jelenlétet, és felhangzott az ódon zsinagóga falai között a Kell még egy szó című közismert dal. Fantasztikus élmény volt, a közönség felállva énekelt velünk.

Befejezésül álljon itt Somogyváry úr kórusunk emlékkönyvébe írt néhány mondata: „Igényesen, figyelmes szakmaisággal és empátiával szervezett, lebonyolított Dalostalálkozó részesei lehettünk, hálás köszönet érte! Szeretettel gratulálok a Daloskörnek és kiváló karnagyának e szép jubileum alkalmából.”

Szalay Zita
kórustag

FELVIDÉKI KÓRUSMOZAIK

Az idei év tavaszi és nyári időszaka rendezvények, fesztiválok, versenyek tekintetében igen sokszínű, gazdag tevékenységet mutat a felvidéki magyar kóruséletben. Helyi és országos rendezvények, kórustalálkozók, egyéni vagy kisebb-nagyobb közösségi kezdeményezések szökkentek szárba sikeres hangversenyek formájában a közelmúltban, amelyek örömteli, lélekelelő élményekben részesítették az énekeseket és a kórusmuzsikát kedvelő közönséget egyaránt. Ezeket kísérl meg összegyűjteni a teljesség igénye nélkül az alábbi írás.

Gyerekzsivajtól és kórusmuzsikától volt hangos az egykori császári-királyi lovarda Érsekújvárott május 9–10-én, itt került sor ugyanis a **XVII. Csengő Énekszó** – a szlovákiai magyar gyermek- és ifjúsági kórusok országos fesztiváljára. A három évenként ismétlődő fesztiválon, amely minősítő hangverseny is egyúttal, az énekkarok négy kategóriában mérik össze tudásukat. Az első három kategóriában korosztályonkénti besorolásban az általános iskolák alsó és felső tagozatos kórusai, valamint középiskolás tanulók alkotta kórusok, a negyedikben pedig a művészeti alapiskolák kórusai léptek színpadra, összesen 19 énekkar. A kórusok részvételi arányát tekintve Komárom városa járt az élen, négy különböző iskolából összesen hat kórus részvételével. A második helyezést – ha lett volna ilyen díj –,

Ipolyság városa kapta volna, ahonnan két iskola három kórusa jött el az országos megmérettetésre. A kórusok 12-15 perces versenyműsorát öt tagú, neves hazai és magyarországi szakemberekből álló szakmai zsűri bírálta: Kertész Attila, Kocsis-Holper Zoltán, Sapszon Ferenc, Stubendek István és Dr. Tamási László, akik a versenyműsort követő szakmai értékelésen hasznos tanácsokkal igyekeztek segíteni a kórusok további munkáját.

A fesztivál programját több kísérőrendezvény gazdagította. Az első nap estéjén a hazai felnőtt nőikar, az érsekújvári **Czuczorosok énekkara**, valamint a **budapesti Ad Libitum hangszeres Kamaragyűttes** koncertjét láthatták az érdeklődők, a fesztivál másnapjának délutánján, a kórusok versenyét követően a **Szlovákiai Magyar Pedagógusok Vass Lajos Kórusa** adott nevelőhangversenyt a gyermek- és ifjúsági kórusok részére. A táncos lábú kórustagoknak az érsekújvári Csemadok székházban rendezett táncházban volt alkalmuk oldani a verseny izgalmát. A kórusok közül néhány spontán

mini koncerttel lepte meg a főtéren az arra járó újjváriakat.

A XVII. Csengő Énekszó eredményhirdetéssel (ld. alább) és gálahangversennyel ért véget, ahol minden énekkar egy-egy önálló műsorszámmal lépett színpadra, a fesztivál záróakkordjaként pedig az előre kijelölt összkari számok: Bárdos, Szíjjártó és az évtizedek óta elmaradhatatlan Kodály-kánon, A magyarokhoz zengett az énekes gyermekek és felnőttek ajakán. Itt említem meg, hogy már az is rendszeressé vált, hogy a kicsinyek kórusai csak a fesztivál első napján vannak jelen, és az ő számukra külön összkari számot, gyermekjáték-füzért állítanak össze a zenész kollegák. A kicsinyek boldog, felszabadult éneke, játéka a közönségnek is szemet-fület gyönyörködtető látvány.

A XVII. Csengő Énekszó – a szlovákiai magyar gyermek- és ifjúsági kórusok országos fesztiválja minősítési versenyének eredményei

I. kategória

Marianum Egyházi Iskolaközpont Schola Mariana Kicsinyek Kórusa – Komárom (karnagy: Orsovics Yvette) – aranykoszorú a zsűri dicséretével

Jókai Mór Alapiskola és VMK Kicsinyek Kórusa – Komárom (karnagy: Pfeiferlik Annamária) – aranykoszorú

Ady Endre Alapiskola Primulácska Gyermekkar – Párkány (karnagy: Hanza Rolanda) – ezüstkoszorú

Czuczor Gergely Alapiskola Kicsinyek Kórusa – Érsekújvár (karnagy: Pethes Emese) – ezüstkoszorú

II. kategória

Széchenyi István Alapiskola és Óvoda Csalogány Gyermekkar – Felsőszeli (karnagy: Lénárt Krisztina) – aranykoszorú

Marianum Egyházi Iskolaközpont Schola Mariana Nagyok Gyermekkar – Komárom (karnagy: Orsovics Yvette) – aranykoszorú

Szenczi Molnár Albert Alapiskola Gombocska Gyermekkar – Szenc (karnagy: Tóth Katalin) – aranykoszorú

Ady Endre Alapiskola Primula Énekkar – Párkány (karnagy: Hanza Rolanda) – aranykoszorú

Jókai Mór Alapiskola és VMK Gyermekkar – Komárom (karnagy: Juhász Mónika) – ezüstkoszorú

Fegyverneki Ferenc Közös Igazgatású Katolikus Iskola Magnificat Gyermekkar – Ipolyság (Karnagy: Wollent Andrea) – ezüstkoszorú

Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola Franz Schubert Gyermekkar – Zseliz (karnagy: Horváth Diana) – ezüstkoszorú

Kodály Zoltán Alapiskola Gyermekkar – Galánta (karnagy:

Balogh Csaba) – ezüstkoszorú

Eötvös Utcai MTNY Alapiskola Nagyok Kórusa – Komárom (karnagy: Polák Lúdia) – bronzkoszorú

III. kategória

Fegyverneki Ferenc Közös Igazgatású Katolikus Iskola Ifjúsági Kamarakórusa – Ipolyság (Karnagy: Wollent Andrea) – ezüstkoszorú

Szondy György Gimnázium Bartók Béla Ifjúsági Vegyes Kara – Ipolyság (karnagy: Béres Gábor) – ezüstkoszorú

Selye János Gimnázium énekkara és hangszeres kamaraegyüttese – Komárom (karnagy: Stirber Lajos) – bronzkoszorú

IV. kategória

Janiga József Művészeti Alapiskola Gyermekkar – Nagymegyer (karnagy: Orsovics Yvette) – aranykoszorú

Gyermekkar, Művészeti Alapiskola – Alistál (karnagy: Oros Márta) – ezüstkoszorú

Papp Katalin Magán Művészeti Alapiskola Gyermekkar – Muzsla (karnagy: Berek Aranka) – bronzkoszorú

Különdíjak:

A Magyar Kodály Társaság díját 3 fiatal karnagy kapta. A felsőszeli Széchenyi István Alapiskola és Óvoda Csalogány Gyermekkar és Lénárt Krisztina karnagy a Kodály művek autentikus előadásáért; Tóth Katalin, a Szenczi Molnár Albert Alapiskola Gombocska Gyermekkarának karnagya a mintaszerű műsorösszeállításért; Orsovics Yvette, aki ezen a fesztiválon 3 együttessel is kiválóan szerepelt.

Az ATEMPO.sk zenei, kulturális portál különdíját a „Hajnalok Völgye” Kortárs Kórusfesztivál Csábon díját a legjobb kortárs interpretációért az érsekújvári Czuczor Gergely Alapiskolának ítelték.

Polgármesteri díjban részesült Balogh Csaba karnagy, aki közel 55 éve alapította a galántai Kodály Zoltán Gyermekkórust, aki a kodályi eszmeiség, kodályi zenei nevelési elvek terjesztésében kiemelkedő szerepet játszott az elmúlt fél évszázadban.

Csemadok-díjban Lénárt Krisztina, a Felsőszeli Széchenyi István Alapiskola és Óvoda Csalogány Gyermekkarának, valamint Tóth Katalin, a Szenczi Molnár Albert Alapiskola Gombocska Gyermekkarának karnagya és kórusvezetője részesült.

A Csengő Énekszó kórusfesztivált követő napon, május 11-én a kórusmuzsikát kedvelő közönség és a felvidéki zeneélet jeles képviselői **Zselízen kórusfesztivál** keretében emlékeztek Szíjjártó Jenőre, a felvidéki magyar zeneszerzőre, karmesterre, népdalgyűjtőre, a Csehszlovák Rádió zenei rendezőjére születésének 100. évfordulója alkalmából. A 2014-ben Magyar Örökség Díjjal (posztumusz) kitüntetett zeneszerzőnek, a felvidéki magyarság ikonikus alakjának életútját, munkásságát terjedelmi okokból itt nem tudjuk méltatni, de művei által – melyek a felvidéki magyar énekkarok nagy részének repertoárján megtalálhatók, – hagyatéka, szellemisége tovább él. A Zselízen tartott Szíjjártó

centenárium öt meghívott kórus, a Zselízi Alapiskola Franz Schubert Gyermekkar, a zselízi Franz Schubert Vegyeskar, a Peredi Nőiakar, a komáromi Concordia Vegyeskar és a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Vass Lajos Kórusa részvételével zajlott. Előadásukban összesen tíz Szíjjártó-mű csendült fel az est folyamán. A Dénes György versére komponált Csalóköz címűt a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Vass Lajos Kórusa előadásában a zeneszerző unokája, Szíjjártó Albertina vezényelte. A fesztivált a mintegy száztagú összkar előadásában Szíjjártó Jenő talán legismertebb műve zárta, az Esti hangulat Zsérén, Józsa Mónika vezényletével.

A „Felvidéki kórusmozaik” kihagyhatatlan eleme a **felvidéki magyar karnagyképző tanfolyam**, amely az idén immár 13. alkalommal valósult meg a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége gondozásában, június elején, ezúttal új helyszínen, Gömörország szívében, a II. Rákóczi Ferenc Nyári Egyetem keretében, Rimaszombatban. Már hosszú évek óta ez az egyedüli magyar nyelvű karnagyképzési lehetőség a Felvidéken, épp ezért minden tekintetben hiánypótló. A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház konferencia-központjában, a rimaszombati Csillagházban minden feltétel adott volt az ötnapos zavartalan képzéshez, amely Józsa Mónika és Kocsis-Holper Zoltán karnagyok szakmai vezetésével zajlott. A képzés anyagát néhány reneszánsz kompozíció, de leginkább a kortárs magyar szerzők: Beischer-Matyó Tamás, Daróci Bárdos Tamás, Decsényi János, Orbán György, Tillai Aurél, Tóth Péter gyermek-, nőiaki illetve vegyeskari művei alkották. A kurzus zárókoncertjén 13 ifjú karnagy lépett a közönség elé, és vezényelt egy-egy művet a képzésre jelentkezett karnagy kollegák és néhány lelkes önkéntes énekesből verbuválódott alkalmi kórus előadásában ugyancsak a Csillagházban.

Az alábbiakban még néhány kórustalálkozóról, kórusaink nemzetközi versenyeken elért eredményeiről szeretnénk röviden hírt adni. Az ipolysági Musica Aurea Vegyeskar immár 7. alkalommal rendezte meg városában június 8-án a **Nemzetközi Pünkösdi Kórusfesztivált** a városi önkormányzat és a Csemadok Ipolysági Alapszervezete támogatásával. A vendéglátó **Musica Aurea Vegyeskar** (karnagy: *Béres Gábor*) mellett az idén 99 esztendő, a Felvidéken egyedüli férfikarként működő **füleki Pro Kultúra Férfikar** (karnagy: *Fehér Miklós*) és a **székesfehérvári Vox Mirabilis Kamarakórus** (karnagy: *Zemlényi Katica*) örvendeztette meg műsorával a református templomban összegyűlt nagy létszámú közönséget. A pünkösdi ünnepkör szellemiségéhez kapcsolódó rendezvény különleges színfoltja a város kulturális életének, hiszen a szeretet kiadását, a tavaszi újjászületés örömet hirdeti énekekben, muzsikában. A kórustalálkozó, az előző évekhez hasonlóan a résztvevő kórusok közös énekelével, a pünkösdi kórusfesztivál himnuszaként énekelt Esterházy Pál *Veni creator spiritus* c. művével ért véget Zemlényi Katica szólójával, Béres Gábor vezényletével.

Nyáresti Hangok címen szervezett közös hangversenyt a galántai Kodály Zoltán Daloskör és a budapesti Vasas Művészegyüttes Vass Lajos kórusa július 21-re az alsószeli evangélikus templomba. A közös koncert ötletéhez az adta az inspirációt, hogy a Vass Lajos kórus a szomszédos Deáki községben tartott öt napos kórustábor, mely során felkészült az új évadra. A budapestiek igazi világsztárként szólaltattak meg spanyol, latin, magyar, olasz és észt nyelven, míg a galántaiak az énekesek és a közönség identitástudatát erősítve magyar szerzők műveit tűzték műsorra. Bárd Judit karnagy nagy elődjére és névadójukra, Vass Lajosra emlékezve a közönséget is megénekelte, rendkívül oldott hangulatot teremtve ezzel a nagylétszámú nézősereg körében. A Nyáresti Hangok „záróakkordjaként” Bárdos művek és Kodály Esti dala szólalt meg a két kórus közös előadásában Bárd Judit, Józsa Mónika és Szűcs Dániel irányításával, emlékeztetessé varázsolva a júliusi alsószeli nyárestét.

Rozsnyótól mintegy 17 km-nyire délnyugatra, festői környezetben helyezkedik el Pelsőc (Gömör-Kishont vármegye), a mintegy 2400 főt számláló község. Magyar lakosainak számaránya (sok más felvidéki településhez hasonlóan) mára igencsak megcsappant. A község és a környék magyar kóruséletét a kis létszámú fiatal, ám igen lelkes csapat, a pelsőci Korona Énekegyüttes teszi mozgalmassá. Idén ötödik alkalommal rendezték meg a Samu Kati Énekestalálkozót Pelsőcön, ahol a Pelsőci Női Kar 2014-ben elhunyt karnagyára, zongoratanárra emlékeztek. Az idei kórustalálkozón a házigazda énekegyüttesen kívül fellépett még a pelsőci Sajó Hangja Vegyeskar (karnagy: Máté László), a helyi Dénes György Alapiskola éneklőcsoportja (karnagy: Tömöl Gabriella), valamint az izlandi Kopavogur-i vegyeskar (karnagy: Máté Lenke).

A fiatal pelsőci énektanár, *Tömöl Gabriella* által vezetett **pelsőci Korona Énekegyüttes** a júniusban tartott kórustalálkozót követően sem pihent, hiszen a Horvátországi Magyarok Demokratikus Szövetsége meghívására Szent István napját a horvátországi magyarokkal közösen ünnepelte Fiumében, ahol egy nagyszabású koncertet adott a kapucinus templomban.

A nagy múltú **kassai Márai Sándor Magyar Tanítási Nyelvű Gimnázium és Alapiskola énekkarai** idén nem vettek részt a XVII. Csengő Énekszón. Ők egy nemzetközi megmérettetésen énekeltek ugyanabban az időben Olaszországban, a Voices for Peace nemzetközi kórusfesztiválon Perugiában, ahonnan az iskola minkét kórusa, a Leánykar és az Ifjúsági Vegyeskar egyaránt arany minősítéssel tért haza.

A rendszeres és kitartó munka, a céltudatos szakmai vezetés a tavalyi évben is eredményt hozott a kassaiaknak. Az iskola kórusai 70 énekessel utaztak a 66. Neerpelti Nemzetközi Ifjúsági Zenei Fesztiválra Belgiumba, ahonnan három díjjal tértek haza. Az idén fél évszázados jubileumát ünneplő **Csengettyű Gyermekkar** 1. helyezést, az ugyancsak kerek évfordulós, 30 éves Leánykar 2. helyezést, az 5 éve működő Ifjúsági Vegyeskar pedig szintén 2. helyezést ért el a Neerpelti kórusversenyen *Ferencai Andrea* és *Kekeňák Szilvia* vezetésével.

Ugyancsak tiszteletre méltó győzelmet aratott egy nemzetközi megmérettetésen a közelmúltban a **komáromi Concordia Vegyeskar** *Stubendek István* karnaggyal az élen. Az énekkar a 38. Chorus Inside nemzetközi kórusversenyéről, Rovinjból győzelmi kupával és arany minősítéssel tért haza.

A kórusok teljesítményéhez ezúton is gratulálunk, további munkájukhoz – mely a hazai, felvidéki közegben (talán nem túlzás az állítás) misszió értékű, – sok sikert, szép eredményeket, élménygazdag, örömteli muzsikálást kívánunk.

Forrás:

Horváth Géza: Kórusfesztivál Szíjjártó Jenő emlékére. In: Katedra, 2019. június. ISSN 1335-6445 <https://muzsa.sk/zene/xvii-csengo-enekszo-korusfesztival>

<http://csemadok.sk/xvii-csengo-enekszo-2019-eredmenyek/>

<https://ma7.sk/kultura/nyaresti-hangok-korustalalkozo-alsoszeliben-videoval>

<https://muzsa.sk/zene/szaz-torokbol-zengett-az-enek-pelsocon>

<https://muzsa.sk/zene/fiumeben-koncertezett-a-pelsoci-korona-enekegyuttes-videoval>

<https://ma7.sk/tajaink/arannyal-tertek-haza-olaszorszagbol-a-marai-gimi-enekkarai>

<https://ma7.sk/kultura/harom-dijjal-tertek-haza-a-kassai-diakok>

<https://muzsa.sk/zene/rangos-nemzetkozi-versenyen-gyozott-a-concordia-vegyeskar>

Dr. Józsa Mónika

A SAPSZON FERENC KÓRUS KATALÓNIÁBAN

A Budaörsi Sapszon Ferenc Kórus június 27-től július 2-ig önköltséges alapon részt vett egy nemzetközi kórusfesztiválon Spanyolországban, ahonnan aranyéremmel tért haza. A Barcelonához közeli Lloret de Mar város ezt a fesztivált immár XXXVII. alkalommal rendezte meg, de a kórus első ízben képviselte ott a magyar kóruskultúrát és Budaörsöt.

A lapunkhoz eljuttatott karnagyi beszámolóból megtudhattuk, hogy olasz, orosz, lengyel, magyar, moldáv és katalán kórusok vettek részt ezen a háromnapos fesztiválon, amelyre kórusonként 15 perces szabadon választott műsorral lehetett benevezni. Magyarországot a Fővárosi Énekkar és a Budaörsi Sapszon Ferenc Kórus képviselte.

A részvételi hozzájárulási díjat minden kórusnak be kellett fizetnie, ami magába foglalta az öt éjszakai szállást, az ötnapos teljes ellátást, ami kifogástalan volt, valamint az autóbuzsós kirándulásokat.

A fesztivál egy bemutatózó nyitókoncerttel kezdődött, de előtte az utcán népdalaikat énekelve és zászlóikkal vonultak a kórusok a szállodától a templom előtti térig, ahol minden résztvevő kórus elénekelte nemzeti himnuszát, természetesen többszólamban.

Foto: Lloret de Mar központjában, a St. Roma templom felé vonulva

A szabad műsorválasztás lehetőséget adott arra, hogy a budaörsiek ezen a fesztiválon a magyar zenekultúrát terjesszék és a gazdag választékból egy-egy „gyöngyszemet” mutassanak be, ezért a

repertoárt Erkel Ferenc, Liszt Ferenc, Kodály Zoltán, Bárdos Lajos és Farkas Ferenc műveiből állította össze Krasznai Gáspár karnagy.

A második napon a kórusok minősítése zajlott egy ötcsillagos szálloda színháztermében, nemzetközi zsűri előtt.

A harmadik nap egy egész napos kirándulással telt Barcelonában, ahol a város számos nevezetességét látogatta meg a kórus színvonalas, magyar nyelvű idegenvezetéssel.

A negyedik nap fesztiválzáró eseménye a gálakonzert és a díjátadás volt, amit a közeli Blanes gyönyörű templomában rendeztek meg, amely épp idén ünnepli felszentelésének 700. évfordulóját.

A nyitókoncerten és a gálán a kórusok műsorszámait a fesztivál főtítkára konferálta fel, kivéve a magyarokét. A kiejtési nehézségek elkerülése érdekében ugyanis a mikrofont átadta Krasznai Gáspár karnagnak, hogy maga ismertesse a darabokat. Krasznai Gáspár az előadott művek szövegeinek tartalma mellett néhány szóban a zeneszerzőket is méltatta olasz nyelven. (Liszt Ferenc: Ave Maria, Kodály Zoltán: Esti dal, Bárdos Lajos: Boldogasszony stb.)

A magyar kórusműveket nagyon lelkesen fogadta és ünnepelte a közönség.

Ezt követte a várva várt eredményhirdetés és a díjkiosztás, ahol a budaörsi kórus aranyérmeket vehetett át, Burkus Boglárka másodkarnagy pedig különdíjat kapott a furulya szőlőkért.

A karnagi beszámolóból értesültünk arról, hogy a Chorus Inside szervezet ezt a színvonalas kórusfesztivált más országokban és városokban is megrendezi, decemberben éppen Budapesten. Más

műsorral, de ezen is részt vesz majd a Sapszon Ferenc Kórus. Az előzetes hírek szerint e budapesti eseményre többek közt egy nagy létszámú kórust is várnak Oroszországból.

Azt is megtudtuk a beszámolóból, hogy a szervezők 2020 áprilisára terveznek egy olyan négy pontos európai kóruskoncertet, melyen a békét ünnepelnék. A négy helyszín Róma, Krakkó, Moszkva és Budapest lenne. Érdekessége, hogy a négy városban a négy kórus egyidőben – az időzónákat is figyelembe véve – egyszerre szólalna meg, műsorukban csak a békéről énekelve, mintegy békesség-óhajtás-ként. Ezt az eseményt egy összeurópai projektként a négy város összekötésével szeretnék megrendezni.

Krasznai Gáspár karnagy felkérését kapott a fesztivál szervezőitől, hogy az általa vezetett kórusok legyenek a budapesti koncert résztvevői.

A Sapszon Ferenc Kórus szeretné bővíteni a taglétszámát, ezért ha ez a cikk felkeltette az érdeklődését az énekelni szerető budaörsieknek, bátran jelentkezzenek, hiszen a kórus nagy része amatőrökből áll. Nem kell hozzá más, csak jó hang és szorgalmas próbákra járás.

Vargóczy Judit

A VERESEGYHÁZI CANTEMUS KÓRUS ERDÉLYBEN

A Vadász Ágnes által vezetett Veresegyházi Cantemus Kórus Erdélybe utazott, hogy részt vegyen a Tordaszentlászlón 2019. június 29.-én megrendezésre kerülő XXX. Szent László-napi Kórustalálkozón. Immár harmadik alkalommal kelünk útra Erdélybe, hogy ezen a jeles eseményen együtt énekelhessünk erdélyi magyar kórusok tagjaival.

Utunkat dél felé vettük. Máriaradnán énekszóval köszöntöttük a Szűzanyát. A Maros vonalát követve megérkeztünk Dévára, ahol libegővel felmentünk a várba, majd meglátogattuk a Böjte Csaba ferences rendi szerzetes által alapított gyermekotthont. Meghatódva hallgattuk egy otthonban élő fiatal lány szavait, melyben elmondta, milyen egy napjuk, hány gyermek járt az intézménybe és hány otthon működik a Dévai Szent Ferenc Alapítvány berkein belül. Lehetőségünk volt, hogy megnézzük a ferences templomot, ahol énekszóval köszöntöttük Csaba testvért beavatásának 30. évfordulója napján.

Csernakeresztúron megpihelve másnap folytattuk utunkat az Olt bal partján elterülő Kerci Cisztercita Apátság felé, ahol csodálattal hallgattuk a lelkész szavait. A kórus az apátság falai között is énekel. A fogarasi vár megtekintése után a Prázmári erődtemplom falai között is megszáll-

hatott néhány csodálatos kórusmű.

Csernátónban szálltunk meg, ahonnan a hegyeket átszelve elmentünk a Peles kastélyba, majd visszatérve Brassóban néztük meg Románia legnagyobb templomát, a gótikus Fekete templomot. A templom kis kápolnájában énekszóval köszöntük meg az érdekes bemutatót egy kedves diáklánynak. A csernátóni több mint két hektáros területen elterülő Haszmann Pál Skanzen és Múzeum megtekin-

Böjte atyánál a Dévai Gyermekotthonban

tésével zártuk a napot, ahol Pali bácsi, Haszmann Pál fia kedvesen fogadott minket, mesélt múltból, jelenről, jövőről. Köszönésként elénekeltünk néhány éneket, melyeket meghatódva hallgattunk.

A következő napon a Csíki-havasok és a Torjai-hegység közt megbújó nyergestetői kopjafáknál álltunk meg, majd a csíksomlyói kegytemplomban énekeltünk. Magyarlónán pihentük ki az út fáradalmait, izgatottan várva a másnap megrendezésre kerülő találkozót.

A 30. éve megrendezésre kerülő kórustalálkozót istentisztelet nyitotta meg a Szent László templomban, majd Boldizsár Zeyk Imre köszöntőjét hallgathattuk meg, aki az elmúlt harminc évben lelkesen hívta énekelni a magyar kórusokat a Kárpát medencéből. Ezt követte a templomkertben található Szent László szobor és Guttman Mihály tiszteletére állított kopjafa megkoszorúzása. Ezután Tóth Guttman Emese, az RMD elnöke vezényletével elénekeltük Bárdos Lajos: Erkel szózatát. Közös zengett mindannyiunk ajkán: „*Hazádnak rendületlenül légy híve, óh magyar!*”.

A kórusok zászlóikat követve sorban haladtak vidám nótákat énekelve a falu utcáján. Az ott lakók szeretettel integettek nekünk. Miután megérkeztünk a Művelődési Házba, elkezdődött a kórusok fellépése. A Tordaszentlászlói Énekkar gyönyörű népviseletben a Gyermekkórusal kiegészítve nyitotta a sort, majd őket 17 kórus és 2 citeraegyüttes követte.

A **Veresegyházi Cantemus Kórus** hatodikként lépett színpadra, hogy *Vadász Ágnes* vezényletével és *Tóka Szabolcs* orgonaművész közreműködésével előadjon hét kórusművet. A helyiek és az erdélyi magyar kórusok tagjai nagy tapsal köszönték meg fellépésüket.

Meghatódva figyeltem a különböző kórusok egymás iránti figyelmességét, érdeklődését. Egy-egy kórusmű elhangzása után könny szökött még meglett férfiak szemébe is, az is előfordult, hogy állva tapsolva ismerték el a kórus vagy együttes produkcióját.

A rendezők emléklappal, emléklakettel és szalaggal köszönték meg a részvételt, majd közös énekléssel zárult a találkozó.

Hazafelé Kőrösön istentiszteleten vettünk részt, majd néhány motettával és orgonaszóval búcsúztunk a helyiek nagy örömeire.

Szlovák Andrea
kórustag

HARMINC ÉVES A TORDASZENTLÁSZLÓI SZENT LÁSZLÓ-NAPI KÓRUSTALÁLKOZÓ

Immár 30. alkalommal csendül fel ezen a történelmi tájon a Kárpát-medence s ebben Erdély, Kalotaszeg és az egész magyar nyelvterület magyar kórusainak ajkáról az Istent dicsérő és közös-ségformáló szép magyar ének.

A hely és alkalom történelmi fontosságát jó meseterünk, karnagyunk, Guttman Mihály néhai zene-tanár így fogalmazta meg a 20. Szent László-napi kórustalálkozó alkalmával, 2010-ben: „... Urunk segedelmével, bátran megvallva hitünket, vállalva nemzeti hovatartozásunkat, erdélyi viszonylatban a legnagyobb seregszemléje az élő kórusoknak, akik a Kárpát-medence minden sarkából legalább egyszer eljönnek, hogy Szent László királyunk napján, a kóruszene ünnepén, június hónap utolsó szombatján, Tordaszentlászlón ünnepeljenek. Ez lett a mi kalotaszegi Mekkánk, lassan-lassan zarándokhelyünk.”

Amint a csodatevő Csíksomlyói Szűzanya százszereket hív össze magához, úgy szólítja meg immár Tordaszentlászló református templomának

harangja is a velünk együtt érzőket. Bátran énekeljük:

„Nem sokaság, hanem lélek,
Szabad nép tesz csuda dolgokat.”

Íme tehát, ebben az értékeit vesztett világban, a rendszerváltozás idején, szemben a maig uralkodó magyarellenés idővel hívtuk fel a még megmaradt magyar kórusokat az I. Szent László-napi kórustalálkozóra, s az Isten szent lelke biztatására 14 kórus jelent meg 1990. június 23-án. Tehát messzire hallatszott Szent László templomának harangja, s ahogy múltak az évek, egyre messzebről is érkeztek a június végi szombatokon éppen újonnan alakult kórusok, dalárdák, gyermekkórusok, zenekarok, és nemcsak Kolozsvárról, Tordáról, Kalotaszegről, az Aranyosvidékről, Székelyföldről, hanem a Partiumtól a tágabb Erdélyen át, a Kőrösöktől a Küüllőig s még azon túl is az országhatárokon át csendült hívó hangja, el egészen a Vág folyó melléig, Budapestig, a Duna-Tisza tájáig is, sőt, Hollandiáig, s hogy hangját meg is hallották, arra bizonyosság az eddig megjelent több mint 507 kórus és zenekar, s több mint 14.198 dalos, akik a templomot megtöltve énekeltek együtt: „No, minden népek dicsősétek /Az Istent vígan zengő dalokban.” Megszentelt zászlók alá sorakozva jöttek, szívükben hordozva azoknak a tájaknak dalait, ahol

még magyarul énekelnek, tarsolyukban Bartók és Kodály dalaival jöttek hallgatni „szép papi beszédet”, jöttek dicsőíteni a nagy országépítő, szentté avatott László királyunkat, s énekelni, énekelni egy-egy álló napon át, hangjukkal betöltve utcát és teret, templomot, cintermet és művelődési házat.

Szent László királyunk szentté avatásának 800. évfordulója tiszteletére 1992. június 27-én mellszobrot állítottunk falunk névadójának a Nemzeti Alapítvány támogatásával itt a templomkertben, ahol az Igét Hajdú Zoltán enyingi ref. lelkész, a Magyar Országgyűlés képviselője hirdette. Mindahányszor az elmúlt 30 esztendőben a Szent László-napi kórustalálkozó lelkünk belső várát építő és erősítő eseménynek és alkalomnak számított. Alkalma ismerkedéseknek, együvé tartozási tudatunk erősítésének, s figyelmeztető arra is, hogy fáradozni kell, magunkból a legnemesebbet adva őrizni-ápolni, tovább hagyományozni kell nemzeti kultúránk s benne dalkultúránk maradandó örökségét. Magunkévá téve a találkozó jeligéjét: *„Nyelvében és szokásaiban él, dalaiban és művészetében érez a nemzet.”*

A kórusok találkozója mégsem csak ennyi. Ökumené is! Református templomunk szószékéről római katolikus lelkészek is hirdetnek igét, hogy az Istennek tetsző dolgokra való tanítás útavaloul szolgáljon dolgos napjainkra.

Szervezőink és kórusaink egyaránt a kórustalálkozókat a művelődés erős várának tekintjük, ahol évről évre lépnek egyet előre és magasabbra a kórusok, gazdagítva repertoárjukat, színvonalát előadásainak és gyarapítva előadásaik számát a magyar szórványban is, amelyet igen fontosnak tartott néhai karnagyunk, Guttman Mihály tanár úr is, tudatosítva, hogy a magyar szórványok is nemzetünk tagjai.

A kórustalálkozók művelődésünk erős várai, hiszen az elmúlt 30 esztendőben innen indult a kezdeményezés, Guttman tanár úrral karöltve a Romániai Magyar Dalosszövetség másodszori megalakítására, s ugyancsak mi is kezdeményeztük néhai dr. Kötő Józseffel karöltve az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület újra alakítását, melynek székhelye a Györkös Mátyi Emlékház lett Kolozsváron.

A kultúrpolitika sáncain hadakozók meg kellett hallják és elfogadják a kezdeményezés súlyát, jelentőségét: azaz összefogni, segíteni, buzdítani a már lábáraálltakat, szítani a tüzet ott, ahol a parázs még szunnyadt a hamu alatt.

Ha bárki kinyitja a 30 esztendő kórusfüzeteit, láthatja, megismerheti, hogy a 30 kórustalálkozó egyben közművelődési szerepet is betöltött. Hiszen a 30 alkalommal megismerhették az évfordulók kapcsán nemzetünk nagyjait, országépítőit, államférfiainkat, tudósait, s ezek között ott vannak neves zeneszerzőink, akiknek kórusműveiből meg tanulhattunk imádkozni, megismerhettük szabad-

sághőseink tetteit, lelki világát, a honismeretet-hazaszeretetet, így gazdagítva kórus és hallgató lelki világát.

Ez alkalommal az 1909-ben Nagyváradon született zenetanár, zeneszerző és karnagyra, Halmos Lászlóra emlékezünk, aki negyven éves pályája során mintegy 2000 művet komponált és közel 20 gyermek-, női- és vegyeskart alapított és vezetett, magyar és idegen költők verseire komponált. Egyházzenei jellegű kórusművei 700 opuszt tesznek ki. Zenepedagógusként a muzsika alázatos szeretetére nevelte kórusait. Győrben élt és 1997-ben halt meg. Ez alkalommal kegyelettel említjük emlékét.

Nem hagyhatom szó nélkül azt sem, hogy a 30 év alatt itt megjelent kórusok száma és a dalosok száma elérte a 14.197-et. Emléküket nem feledjük, hiszen itt őrizzük a legtöbb kórus történetét és kórus-előadásainak nem egy technikai felvételét. Hiszen mindezek nélkül nem írható meg magyar dalkultúránk története és helye a XX-XXI. század egyetemes magyar művelődéstörténete. Ezek nélkül hiányos lenne a magyar nemzeti kultúra.

Ünnep van tehát: a magyar dal és a falu ünnepe, a több mint ezer fenyő koszorúzza Kiserdő és a zöldellő Kapsa aljában, ahol egy napra, a 30. Szent László-napi kórustalálkozó alkalmából a magyar nyelvterület mintegy 20 dalárdájának hagyomány-, szépség- és értéktelremtő dalosai ajkán csendül a szép magyar ének, zászlót meghajtó tisztelettel és kegyelettel emlékezünk az ősökre, az ösvényverőkre is, hogy megbecsüléssel és tisztelettel nézzünk fel a mai zászlóvivőkre, akik félkaréjba állva, elsőként vagy utódokként szegődtek a dal, a közösségmegtartó éneklés által zenei anyanyelv, általában a nemzeti és egyetemes emberi kultúra szolgálatába ezen a szépséges erdélyi tájon és a Kárpát-medencében egyaránt. Ezért így köszöntelek titeket: Isten áldja meg ez alkalmat, és áldja meg munkátokat is. Hiszszük, hogy ha a családi tűzhely melege és asztalának meghittsége, a templomi szószék, a tanítói, tanári katedra, színpad, a zenei meg a kórusdobogó, az anyanyelvi műveltség szolgálatában összefog, törekvéseink: hogy e nép lelkét megtartsa-megatalálja, s táplálja a föld ott, ahol él, megvalósul. Minket Isten úgy segítsen!

Befejezésként néhai Guttman Mihály 1999. április 15-én, a Szabadság napilapban megjelent üdvözlésével zárom előadásomat: „Kívánom, továbbra is ápoljátok a magyar kórusművészetet, melynek eredményeit és szépségeit itt, Tordaszentlászlón, Szent László királyunk napján mutassátok meg egymásnak a jövőben is!”

A 30. Szent László-napi kórustalálkozót szervező testületek nevében köszönjük a fáradságot nem ismerő és anyagi áldozatot is vállaló kórusok, kórustagok, karvezetők türelmes munkáját. Köszönet a Romániai Magyar Dalosszövetség elnökasszonyának és családjának, az országos, a megyei és helyi önkormányzati képviselőknek, Magyarország Kolozsvári Főkonzulátusának, a sajtó, a rádió, a tévé megtisztelő jelenlétét, a Művelődési Ház, a Tordaszentlászlói Thamó Gyula Közművelődési Egyesület, az iskola, a technikai személyzet, a Fúvószenekar, a vendéglátó házigazdák, az RMDSZ és az EMKE, valamint az önkormányzat, a Bethlen Gábor Alap, a Communitas Alapítvány védnökségét és anyagi, erkölcsi támogatását.

Égyszóval, illesse tisztelet és köszönet mindazokat, pl. a szavalókat, akik időt, anyagi-erkölcsi áldozatot nem sajnálva vállalták a velünk való ünneplés és szervezés lebonyolítását, mindennapi gondjait és kockázatát egyaránt. Köszönjük mindannyiuknak!

Elhangzott a 30. Tordaszentlászlói Kórustalálkozó megnyitóján.
Tordaszentlászló, 2019. jún. 29.

Forrás:
Bazsó Zsigmond: Kórustalálkozó Tordaszent-
lászlón. Szabadság, 1994 jún. 28.
Boldizsár Zeyk Imre: A Szent László-napi Kó-
rustalálkozók kórusfüzete, 1-30.
Guttman Mihály: Előszó. A Szent-László-napi
Kórustalálkozók a sajtó tükrében. 1990-2009.
Guttman Mihály: A 18. Szent László-nai Kórus-

találkozó Tordaszentlászlón. Zeneszó, 2007. július
Guttman Mihály: 120 éves a tordaszentlászlói kórusmozgalom.
Szabadság, 2008. jún. 26.
László V. Ferenc: Tordaszentlászlón hatodszor. Szabadság, 2009.
jún. 30.
Szőke Zoltán és felesége, Bak Erzsébet: Szent László-napi Kórus-
találkozók részt vevő kórusok története. Kóruslevéltár és a kóru-
sok bejelentő lapjai.

Boldizsár Zeyk Imre

ÜNNEPI HÁLAADÓ HANGVERSENYT TARTOTT A GÁRDONYI KÓRUS

„Dicsérjétek az Urat! Milyen jó Istenünkről énekelni.”

(Zsolt 147,1)

A Szekszárdi Gárdonyi Zoltán Református Együttest 25 évvel ezelőtt, 1994. év tavaszán alapította Nagytiszteletű Lemle Zoltán Csokonai Vitéz Mihály Alkotói - Díjas református lelképásztor. Célja az volt, hogy örömmel békekövetként szolgáljanak.

A kórus az alapítás negyedszázados emlékére jubileumi évadzáró koncertet rendezett a megyeszékhely evangélikus templomában.

Az ünnepi alkalom nyitányaként a francia reneszánsz szerző, Claude Gervaise „Reneszánsz táncok” című művét a Szekszárdi Liszt Ferenc Zeneiskola Rézfúvós Kvintette szólaltatta meg. Közreműködött Sági Róbert (trombita), Földesi Bálint (harsona), Balogh Benedek (tuba), Oszter András (vadászkürt) és Kovács - Szabó Áron (trombita). A felkészítés Kovács Zsolt és Szily Lajos tanár urak munkája.

Az egyházi énekhar énekes bevonulása után (Ne aggodalmaskodjál, nézz Istenedre fel) a kórusnévadó, Gárdonyi Zoltán „Énekeljétek az Úrnak” című kórusműve hangzott el. A szerző a protestáns egyházzene kimagasló képviselője.

A református együttes 2001. évtől Szekszárd Megyei Jogú Város kiemelkedő művészeti együttese. Az alapítástól eltelt időszak jelentős és meghatározó szolgálatokat, újonnan születő rendezvényeket, lehetőségeket hozott a Tolnai Református Egyházmegye gyülekezetei, Szekszárd városa és a tágabb környezet számára is. A minősítő versenyek eredményei, a nemzetközi megmérettetések érmei (8 alkalom), a diplomák, a CD lemezek (2003, 2007, 2011, 2015) a „Magyar Kórusok Napja” hangversenyek, a „Protestáns - napi” zenés áhítatok meghonosítása a tolnai megyeszékhelyen mind együttesen jelentik az elmúlt 25 évet.

Az alapító karnagy, *Naszladi Judit* ötlete alapján 1999. óta, immár 20. alkalommal szervezik a „Magyar Kórusok Napja” ünnepi hangversenyt Kodály Zoltán születésnapjára emlékezve az adventi időszakban.

Egyházi kórusként természetes volt számukra, hogy csatlakozzanak az „Országos Protestáns Napok” rendezvénysorozathoz. Minden év októberében önálló jótékony célú áhítatot tartanak az evangélikus

templomban, ahol kiváló akusztika és megfelelő állapotú orgona áll rendelkezésükre.

Rendezvényeiken, koncertjeiken középiskolás fiatalok zenélnek és több, már korábban végzett vagy jelenleg is ott tanuló garaysta diák énekel a Gárdonyi Kórusban.

A kezdő áhítatot Rácz József, a Tolnai Református Egyházmegye esperese tartotta.

A jubiláló Szekszárdi Gárdonyi Zoltán Református Együttest Csillagné Szánthó Polixéna, Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata Humán Bizottságának elnöke köszöntötte. A negyedszázados működés alatt elért szakmai munkát Dr. Kutnyánszky Csaba egyetemi tanár, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem oktatási rektorhelyettese, a KÓTA, a Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetségének elnökségi tagja méltatta és értékelte.

Kiemelte, nem csupán az egyházi kórus eltelt 25 évére emlékezünk, hanem arról a szerteágazó, színes és eredményekben gazdag útról beszélünk, amelyben a hazai és nemzetközi megmérettetések, az általuk újonnan teremtett programok és kortárs zeneszerzők számukra írt művei is benne foglaltatnak. Végül elismeréseket, okleveleket adott át azon kórustagoknak, akik 5, 10, 15, 20, illetve 25 éve énekelnek és megbecsült tagjai az együttesnek.

Az énekhar műsorában válogatás hangzott el az elmúlt 25 év legsikeresebb, és CD lemezeken is szereplő számaiból.

Elhangzott Maár Margit: Az Úr csodásan működik, Bedrich Smetana: Szárnyaival véd az Úr, Bárdos Lajos: Az Úr énnékem őriző pásztorom és Az Úr

~ FELHÍVÁS ~

Tisztelettel kérjük Barátainkat és Pártolóinkat, hogy támogassák a KÓTA kulturális munkáját személyi jövedelemadójuk 1%-ával! Köszönjük!
Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége - KÓTA Adószám: 19660372-1-41

érkezése; Cesar Fank: Panis angelicus; Kodály Zoltán: Sík Sándor Te Deuma, Tillai Aurél: Dicsőült helyeken és A 42. zsoltár, Charles Francois Gounod: Gallia kantáta: A Messiás jön (részlet), Georg Philippe Telemann: A 117. zsoltár alkotásai.

A jubileumi koncerten szólót énekelt Tillai Csilla (szoprán), Árki Inez (mezzoszoprán), Varga Tiborné (alt) és Lemle Zoltán (tenor). A hangszeres közreműködők az Eozin Vonósnégyes tagjai voltak: Deák Márta (hegedű), Morvay Ágnes (hegedű), Murin Jaroszlav (mélyhegedű), Janzso Ildikó (gordonka). Orgonán kísért Lozsányi Tamás orgonaművész.

A hálaadó jubileumi hangversenyre hívogató meghívó a Garay János Gimnáziumban tanuló Osztermajer Csenge (9. C) munkája.

A hangverseny zárásaként Szokolay Sándor: Miatyánk című al-

kotása hangzott el. A hangversenyen Németh Judit előadóművész, az evangélikus egyház felügyelője konferált.

Vezényelt *Naszladi Judit* gimnáziumi tanárnő.

A teltházás rendezvény közönsége vastappsal köszöntötte a kórust. Ráadásaként a „Néki zengjen énekünk” spirituálé szólalt meg.

A református énekkar a perselypénzt az evangélikus gyülekezet hitéleti tevékenységének segítésére ajánlotta fel.

Soli Deo Gloria!

Naszladi Judit
tanár, karnagy

Egy kis technika... 142.

Mindennapos éneklés

Nagyszerű dolog a mindennapos éneklés!

Ha tekintettel leszünk a spontán éneklés és az interpretációs éneklés korábban tárgyalt (egy kis technika 8., 121., 9., 10.) különbségeire és ezek mentén szervezzük a mindennapos éneklés alkalmait, akkor nagyon szép eredményekben reménykedhetünk.

Milyen szabályokat ajánlatos betartani?

Spontán éneklésnél a belső készletet, a jókedv az elsődleges, ezek parancsra nem mennek. Ennél fogva egy 5-10 perces éneklésnek teljesen

- önkéntesnek kell lennie, nemcsak a megjelenést tekintve, hanem a dal kezdés/zárásban is;
- jól ismert, kis ambitusú dal(ok) legyen(ek);
- mindenki számára könnyen elérhető középfekvésben;
- semmiféle gyakorlást, hibajavítást célzó ismétlést ne tartalmazzon.

Ha mindezeket betartjuk, akkor nem szükséges beéneklést tartani előtte.

Viszont kerülendő a kora reggeli, tanítás előtti éneklés. Reggel inkább tornára van szüksége testünknek, a hangképző szerveinknek kell egy kis idő, amíg „fölébrednek”. Tanítás után (közismereti iskolában gondolkodva) meg már kissé fáradtak a gyerekek, s a gége nem tud függetlenedni a testi-lelki állapotunktól, és ez a hangszervek működésébe jócskán belezavar. Ez abból fog látszani, hogy kevesebb diáknak lesz kedve (lelki ok) csatlakozni, illetve, aki pedig jön énekelni, annak a gégeje nem a jókedvű, spontán éneklésnél tapasztalható ideálshoz közeli technikai állapotba kerül (testi ok), hanem rosszul fog énekelni, tehát a jó éneklés okozta fizikai öröme, jó érzése majdnem biztos, hogy nem valósul meg.

Ha azonban a fentiekkel ellentétben olyan a szervezés, hogy

- mindenkinek kötelező jelen lenni;
- szolmizálva történik az éneklés, vagy
- egy kicsit is gyakorlás jellege van (ismétlések, javítások);
- bár közös megegyezéssel, de nehezebb (többszólamú, nagyobb ambitusú, stb.) darabot énekelnek,

akkor feltétlenül legyen előtte pár rövid, de hatásos beéneklő gyakorlat, kicsiknél hangképző játék, nagyoknál legalább egy „instant” beéneklés (ld. egy kis technika 93.). Mert itt már akaratlagos hangindításról van szó, s a hangképző előkészítés ehhez segíti hozzá az éneklőt. Hogy ne rossz helyen induljon el az éneklése, hogy az egészséges működés fizikai jóérzését ne nélkülözze a gyermek, s ez által a Mindennapos Éneklés elérje kitűzött célját.

Dr. Bruckner Adrienne

Egyes példányok (ára: 300,-Ft) beszerezhetők:

Nagykanizsán: Katona Noémi előadónál a Hevesi Művelődési Központban (Széchenyi tér 5-9.)

Pécsett - Pécsi Nevelők Háza Egyesület székházában (Pécs, Szent István tér 17.)

Tatabányán Saltzer Géza karnagnál és a Szerkesztőségben